

Nr 62.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förstärkning av nionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga; given Stockholms slott den 16 januari 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
Enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

J. B. Johansson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 januari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDBIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Johansson anför:

Nionde huvudtitelns ordinarie reservationsanslag till kostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga har under senare år med hänsyn till växlande behov och förefintlig behållning varit uppfört med olika belopp. För budgetåret 1927/1928 utgjorde det sålunda 50,000 kronor och för följande budgetår 70,000 kronor, varefter det för budgetåret 1929/1930 på Kungl. Maj:ts förslag ytterligare höjdes till 85,000 kronor.

Med hänsyn till otillräckligheten av det för budgetåret 1928/1929 beviljade anslaget medgav 1929 års riksdag, på framställning av Kungl. Maj:t i proposition nr 41, att för förstärkning därav finge till samma anslag från det för nämnda budgetår anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter överföras ett belopp av 25,000 kronor (R. skr. nr 46).

Vid anmälan till statsrådsprotokollet den 3 januari 1930 av frågan om
Bihang till riksdagens protokoll 1930. 1 saml. 47 häft. (Nr 62.)

anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1930/1931 (statsverkspropositionen nionde huvudtiteln sid. 464 o. 465) erinrade jag, att såsom skäl för ovanberörda höjning för budgetåret 1929/1930 anförts, bland annat, att omfattande utredningar för det dåvarande påginge och ytterligare vore påkallade inom jordbruksdepartementets förvaltningsområde. Vidare yttrade jag med avseende å ställningen under nästinstundande budgetår, att utredningarnas antal numera ytterligare ökats. Största delen av utredningarna hade igångsatts med anledning av begäran från riksdagen, av vilkens framställningar om undersökningar av olika frågor ändock flera för utförande överlämnats till under jordbruksdepartementet lydande ämbetsverk och institutioner. Särskilt omfattande vore den s. k. jordbruksutredningen. Redan från början var dess arbetsprogram mycket vidsträckt såsom avseende i allmänhet undersökning rörande jordbrukets ekonomiska läge samt angående de åtgärder, som kunde vidtagas i syfte att höja jordbrukets ekonomiska bärkraft till förbättrande av deras ställning, som av jordbruksarbete hade sin utkomst. De inom jordbrukets område rådande förhållandena hade ytterligare aktualiserat kommitténs strävan att söka utfinna förslag ägnade att medföra lättnad i svårigheterna. Detta hade föranlett en forcering i dithörande delar av kommitténs arbete, vilket uppdelats på särskilda avdelningar. Kostnaderna för kommittén hade givetvis, isynnerhet som de måst förenas med åtskilliga specialutredningar, blivit avsevärda. Men även genom antalet övriga kommittéer, däribland en del med vidsträckta arbetsuppgifter, hade föranletts betydande utgifter. De redan under budgetåret uppkomna kostnaderna samt de som ytterligare vore att förvänta kunde emotses högst väsentligt komma att överstiga det tillgängliga anslaget. Samtidigt som jag förklarade mig hava för avsikt att framdeles föreslå Kungl. Maj:t att till riksdagen ingå med framställning om beredande av de ytterligare medel, som för innevarande budgetår vore nödvändiga, ansåg jag av anförda skäl, att ifrågavarande anslag borde för budgetåret 1930/1931 avsevärt ökas. På min hemställan beslöt Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att för budgetåret 1930/1931 höja det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 85,000 kronor, med 65,000 kronor till 150,000 kronor.

Jag anhåller nu att få återkomma till frågan om beredande av ytterligare erforderliga medel för *innevarande* budgetår.

Anslagsbeloppet för innevarande budgetår utgör såsom ovan nämnts 85,000 kronor. Efter täckande av en enligt i statskontoret förda anteckningar uppkommen brist för budgetåret 1928/1929 å 3,481 kronor 93 öre återstår 81,518 kronor 7 öre. Härtill bör läggas en till statskontoret enligt uppgift gjord inleverering å 3,704 kronor. Till förfogande för ändamålet under budgetåret stå sålunda 85,222 kronor 7 öre. Enligt i statskontoret förda anteckningar hava under tiden 1 juli—31 december 1929 utbetalningarna från anslaget uppgått tillhopa till 142,177 kronor 4 öre. Fördelningen av nämnda kostnader å de särskilda utredningarna framgår av följande tabell:

Utredningens namn	Kronor
1927 års skogssakkunniga för lappmarken	31,564: 40
1927 års jordbruksfastighets- och skogskreditsakkunniga	9,965: 27
Högre lantbruksundervisningssakkunniga och sakkunniga för utredning beträffande centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet och en blivande högre lantbruksundervisnings inbördes ställning	8,614: 30
Sakkunniga för utredning rörande vissa förhållanden med avseende å Hornborgasjöns sänkningsföretag	3,501: 85
Lägre lantbruksundervisningssakkunniga	14,188: 15
Jordbruksutredningen	38,189: 95
1928 års skogsvårdskommitté	28,008: 39
Sakkunniga för utredning rörande lantbruksingenjörernas löneförhållanden m. m.	2,980: 60
Sakkunniga för utredning rörande distriktsveterinärernas löneförhållanden	320: 50
Sakkunnig vid behandling av förslag rörande reglering av bestämmelserna vid upplåtelse under nyttjanderätt från kronans mark	1,307: —
Sakkunniga för utredning rörande ytterligare åtgärder för bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur	2,384: 95
1928 års sockersakkunniga	300: —
Vissa mindre utredningsuppdrag	851: 68

Summa kronor 142,177: 04.

Redan den 31 december 1929 förelåg sålunda en brist å anslaget av i runt tal 57,000 kronor. Härtill bör läggas av Kungl. Maj:ts sistnämnda dag beviljade ytterligare sammanlagt omkring 11,000 kronor, vadan vid sagda tid disponerats ett belopp, som med 68,000 kronor överstiger för budgetåret tillgängliga medel.

Det är givetvis svårt att nu närmare bedöma storleken av det ytterligare belopp, som kan komma att under senare hälften av innevarande budgetår krävas för kommittéer och sakkunniga inom jordbruksdepartementet. Å ena sidan torde böra beaktas, att några av de under första hälften av samma budgetår arbetande kommittéerna numera avslutat sina uppdrag ävensom att vissa sakkunnigberedningar beräknas komma att före utgången av budgetåret slutföra sina arbeten. Å andra sidan måste hänsyn tagas till vissa ännu ej guldna utgifter för avslutade utredningar, särskilt avseende kostnader för tryckning av betänkanden, samt kostnaderna för de kommittéer, vilkas uppdrag icke lära hinna fullgöras före budgetårets utgång. Härvid är särskilt att märka jordbruksutredningens omfattande uppdrag. Denna kommitté torde även under senare hälften av budgetåret komma att draga avsevärda kostnader. Likaledes läres, under i allt fall större delen av nämnda tid, komma att pågå 1927 års skogssakkunnigas för lappmarken arbete. Vidare torde vissa på jordbruksdepartementets föredragning för närvarande beroende frågor påkalla ytterligare utredning genom särskilda sakkunniga, varom jag framdeles har för avsikt att göra framställning hos Kungl. Maj:t.

Enligt gjord approximativ uppskattning torde för tiden 1 januari—30 juni 1930 kostnaderna för nu arbetande kommittéer och utredningar genom sakkunniga, däri jämväl inbegripet kostnader för anlitande av särskild hjälp vid beredning till 1930 års riksdag av vissa propositioner, böra beräknas till ett belopp av omkring 109,000 kronor. Läggas härtill dels det belopp, varmed för budgetåret tillgängliga medel den 31 december 1929 överskridits eller 68,000 kronor, dels ock för beräknade nytillkommande sakkunniga omkring 10,000 kronor, skulle det ytterligare medelsbehovet för innevarande budgetår utgöra i runt tal 180,000 kronor. Härutöver bör emellertid erinras om, att kostnaderna för 1929 års sockersakkunniga, uppgående till ett beräknat belopp av 15,000 kronor, tillsvärdare förordnats skola utgå av nionde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Enär emellertid sagda anslag är synnerligen hårt belastat, torde vara nödvändigt, att anslaget erhåller ersättning med nämnda belopp, för att detsamma skall kunna någotsånär motsvara de krav, som ställas därå. Summan av de belopp, som behöva tillföras kommittéanslaget, utgör sålunda 195,000 kronor. Detta är ett betydande belopp. Vid dess bedömande måste emellertid hänsyn tagas till de särskilda förhållanden, som förelegat, i det ett högst ovanligt sammanträffande skett av ett flertal stora och genom utredningarnas omfattning dyrbara kommittéer. Med hänsyn till vikten av utredningarna, vilka till viss del sammanhånga med de föreliggande svåra förhållandena å jordbruksområdet, har ej heller ansetts böra ifrågakomma att avbryta arbetet hos kommittéerna eller vissa av dem. Det är att förvänta, att tio betänkanden, utarbetade av de under hösten 1929 verksamma kommittéerna, komma att läggas till grund för propositioner till 1930 års riksdag.

Beträffande sättet för medlens beredande vill jag förorda, att riksdagens medgivande inhämtas, att ifrågavarande belopp, 195,000 kronor, må få tagas i anspråk från det för innevarande budgetår utom huvudtitlarna anvisade extra förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att för förstärkning av det under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga må till nämnda anslag från det för budgetåret 1929/1930 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter överföras ett belopp av 195,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.